

Europos Parlamento (EP) narių Rasos Juknevičienės ir Andriaus Kubiliaus savaitės apžvalgoje – dėmesys Sausio 13-ajai, visai Lietuvai ir abiem parlamentarams reikšmingai dienai.

„Aš drįsiu pasveikinti mūsų klausytojus su šia diena, kuri vis labiau tampa Pergalės diena, suvokiama kaip Pergalės diena. Prisimename aukas ir ačiū jiems – visiems, kurie žuvo ir kovojo, ir buvo kartu“, – teigė Rasa Juknevičienė, kuri kruviniųjų Sausio įvykių metu taip pat buvo Lietuvos Aukščiausioje Taryboje.

Pasak jos, šiomet kaip niekada gražiai dera Neužmirštuolės ženklo, kuris gražiai prigijo Lietuvoje, spalvos ne tik prie ES spalvų, bet ir Ukrainos vėliavos spalvų, tų spalvų, kurios beveik visus metus matomos Lietuvos miestuose ir ant žmonių namų.

„Ir tai yra neatsitiktinai, nes tai, ką mes padarėme Sausio 13-ąją, kas įvyko prieš 32 metus Sausio 13-ąją, ir tai, kas vyksta dabar – yra to paties karo tęsinys“, – sakė EP narė.

Lietuva patyrė nepalyginamai mažiau nuostolių nei Ukraina, kuri 1991 m. pabaigoje išėjo iš Sovietų Sąjungos, tačiau ji, deja, nesugebėjo eiti tuo pačiu keliu, kuriuo mums pavyko eiti – labai sparčiai link ES ir NATO.

EP narys Andrius Kubilius pasveikino visus su Pergalės diena ir pabrėžė, kad prisimena ir neužmiršta Sausio įvykių aukų.

Pasak jo, prabėgus 32 metams, galima tai įvertinti ir platesniame kontekste.

„Tai buvo ne tik Pergalės diena apginant savo Nepriklausomybę, bet iš esmės, žiūrint į visą paveikslą, Lietuvos vaidmuo buvo ypatingas tuo, kad mes padarėme labai daug, kad sovietų imperija subyrėtų. Mūsų kova buvo iš tikrųjų viena ryškiausių ir lemiančių imperijos byrėjimo procesus. Tuomet Sąjūdis veikė ne tik Lietuvos mastu, bet buvo daug veikama ir pačios Rusijos viduje, Rusijos opozicijos nelegalūs laikraščiai buvo spausdinami Lietuvoje. Tai, kas vyksta dabar, istorine prasme po gerų 100 metų rašant istorijos knygas bus matoma kaip vientisas procesas – sovietų imperijos, Rusijos imperijos byrėjimo procesas“, – teigė A. Kubilius.

Pasak jo, Ukrainos pergalė atvers duris demokratijos plėtrai į rytus nuo mūsų, galbūt pradžia Baltarusijai, bet po to – ir Rusijai. Tai yra dešimtmečių perspektyva.

„Mums Sausio 13-oji nesibaigė, mums kova siekiant demokratijos pergalės tęsiasi toliau“, –

kalbėjo europarlamentaras.

EP narė R. Juknevičienė priminė, kad po Sausio 13-osios įvykių į gatves Maskvoje ir Peterburge išėjo šimtą tūkstančių minios, pasak jos, tai buvo didžiulė parama.

A. Kubilius jai pritarė, teigdamas, kad „prisiminkime tuos laikus, kaip rusų demokratai reagavo į Sausio 13-osios įvykius ir kad surengė didžiausią demonstraciją Rusijos naujausioje istorijoje, kuomet apie milijonas žmonių išėjo paremti Lietuvą“.

EP nario teigimu, mes ilgą laiką gyvenome ir dabą gyvename grėsmės šešėlyje, tačiau jo įsitikinimu – tai yra atsiveriančios galimybės mums pasirūpinti tuo, kad ateities kartos nebeturėtų gyventi grėsmės paunksmėje. O tai priklauso nuo to, ar demokratija Europos žemyne baigsis ties Medininkais, ar ji plėsis pradžioje iki Smolensko per Baltarusiją, o vėliau – per Rusiją iki pat Uralo.

„Mano įsitikinimu, šis dešimtmetis, kurį sąlyginai vadinu Ukrainos dešimtmečiu, bus ir Ukrainos karinės pergalės dešimtmetis, ir atstatymo, ir integracijos į ES dešimtmetis. Kitas dešimtmetis, nuo 2030 m. bus Rusijos transformacijos dešimtmetis“, – kalbėjo A. Kubilius.

R. Juknevičienė pabrėžė, kad svarstant apie Rusijos ateitį ir dirbant vadinamajame „Vakarų fronte“, svarbu Ukrainai laimėjus karą, neleisti Vakarams grįžti prie *business as usual* su Rusija, jeigu nesugrius dabartinis šios šalies režimas. Čia europarlamentarė akcentavo ir Lietuvos vaidmens svarbą.

„Svarbus tikėjimas ar netikėjimas, kokia Rusija bus ateityje“, – sakė EP narė.

A. Kubilius pridūrė, kad šiuo metu Vakarai vis dar neapsisprendžia ir neturi aiškaus strateginio vaizdo, kokios bus Ukrainos pergalės prieš Rusiją pasekmės pačiai Rusijai, todėl bijo griūties.

„Kai mes bandome sakyti, kad Ukrainos pergalė prieš Rusiją atvers duris Rusijos pozityviai transformacijai, tai šie mūsų argumentai yra labai svarbūs, kad Vakarai duotų drąsiau ginklų Ukrainai“, – pažymėjo EP narys.

Pasak jo, mes turime dėti visas pastangas įrodinėjant Vakarams, kad Rusijoje transformacija gali eiti į teigiamą pusę.

R. Juknevičienė anonsavo, jog pavyko įtikinti EP frakcijų vadovus, kad Strasbūro plenarinėje sesijoje būtų svarstoma rezoliucija dėl specialaus tribunolo sukūrimo karo agresijos nusikaltimui tirti.

„Ta pati rezoliucija dėl tribunolo gimsta mūsų pastangų dėka. Tai pavadinčiau Sausio 13-sios strateginių nuostatų pastoviu įgyvendinimu. Ir jeigu tais laikais Sąjūdžio lyderiai turėjo aiškią strategiją, kaip reiki dirbti Rusijos platybėse, kad norint Lietuvai pasiekti nepriklausomybės, kad Rusijos žmonių dauguma nebūtų nusiteikusi prieš. Tai dabar, tos Sausio 13-osios strategijos tąsa, kad apigntume demokratiją, kad ji plėstųsi į Rytus, mums reikia nuoseklių pastangų dirbant su Rusijos opozicija, bet ir Vakaruose“, – sakė A. Kubilius.

R. Juknevičienės teigimu, Lietuvos didžiausias nacionalinis interesas yra, kad saugumo erdvė išsiplėstų kiek galima toliau į Rytus. „Taip kaip vokiečiai darė 1990-1991 metais, kurie rėmė Lenkijos narystę NATO – nes norėjo, kad jų saugumo erdvė išsiplėstų į Rytus“, – sakė EP narė.

